

MEDEDELING

Referentienummer: M_PER_2019_026

Datum: 2006-03-22

Gewijzigd: 2021-10-07

Contact: Dienst Personeel - dienst_personeel@katholiekonderwijs.vlaanderen -
02 507 07 01

Politieke mandaten: cumulatie- en verlofmogelijkheden

In de aanloop naar politieke verkiezingen en na de bekendmaking van de verkiezingsuitslagen krijgt een schoolbestuur soms vragen over het **recht** van personeelsleden om een politiek mandaat uit te oefenen, over de mogelijkheid om een mandaat te **cumuleren** met een opdracht in het onderwijs, en over de **verlofmogelijkheden**. Deze mededeling wil op deze drie vragen een antwoord bieden.

1 Recht om een politiek mandaat uit te oefenen

Het recht om een politiek mandaat uit te oefenen is een grondwettelijk gewaarborgd recht voor elke Belg die beschikt over al zijn burgerlijke en politieke rechten. Alle gesubsidieerde personeelsleden kunnen dus een politiek mandaat uitoefenen, op voorwaarde dat ze niet door een rechter ontzet zijn uit één of meerdere van hun burgerrechten.

De personeelsleden die een politiek mandaat wensen uit te oefenen, moeten hiervoor geen toelating krijgen van hun schoolbestuur. Ze hebben evenmin de plicht het schoolbestuur in te lichten over hun mandaat of hun kandidatuur. Het bestuur kan zijn personeelsleden ook niet verhinderen om zich bij de verkiezingen kandidaat te stellen voor een politiek mandaat.

De personeelsleden moeten er wel over waken hun gezag niet aan te wenden voor politieke doeleinden¹. Zij moeten steeds een strikte scheiding in acht nemen tussen hun politiek mandaat en hun tewerkstelling in het onderwijs.

2 Cumulatie

2.1 Cumulatie van salaristoelagen (onderwijs) met inkomsten uit een politiek mandaat

Salaristoelagen op basis van prestaties als gesubsidieerd personeelslid in het onderwijs kunnen onbepaald worden gecumuleerd met andere beroepsinkomsten of met inkomsten uit een politiek mandaat.

Een cumulatiebeperking geldt immers enkel wanneer een voltijds aangesteld personeelslid overwerk of bijbetrekking levert in het niet-hoger onderwijs.² Voor de bezoldiging van de gesubsidieerde

---

¹ Zie [art. 12 van het Decreet Rechtspositie Personeelsleden Gesubsidieerd Onderwijs](#).

² Voor overwerk of bijbetrekking in het niet-hoger onderwijs kan een gesubsidieerd personeelslid betaald worden voor maximaal 40% boven een voltijdse betrekking. Zie verder de [Ministeriële omzendbrief PERS/2005/21](#) "Cumulatieregeling". De andere cumulatiebeperkingen werden afgeschaft in 2009.

personeelsleden wordt geen rekening gehouden met om het even welke beroepsactiviteit *buiten* het onderwijs, ook niet met de inkomsten uit een politiek mandaat.

Bepaalde politieke mandatarissen zijn echter verplicht om politiek verlof te nemen, en kunnen hun mandaat dus niet combineren met de uitoefening van hun onderwijsopdracht: zie punt 3.1. Tijdens hun politiek verlof hebben ze uiteraard geen recht op salaristoelagen.

2.2 Cumulatie van een pensioen of wachtgeldtoelage met inkomsten uit een politiek mandaat

2.2.1 Een **rust- of overlevingspensioen** mag onbeperkt worden gecombineerd met de inkomsten uit een politiek mandaat, een mandaat als voorzitter of lid van een OCMW tot op het einde van de uitoefening, op voorwaarde dat het mandaat een aanvang heeft genomen vóór de ingangsdatum van het pensioen.³

Wie een rustpensioen geniet, kan onbeperkt cumuleren vanaf 1 januari van het kalenderjaar waarin hij/zij de leeftijd van 65 jaar bereikt.

2.2.2 Ook de wachtgeldtoelage bij **terbeschikkingstelling voorafgaand aan het rustpensioen** (TBS P-1, -2, -3 of -4) mag onbeperkt worden gecombineerd met de inkomsten op basis van een politiek mandaat of een mandaat in het OCMW op voorwaarde dat dit mandaat is ingegaan vóór de ingangsdatum van de terbeschikkingstelling voorafgaand aan het rustpensioen. Bij een nieuw mandaat (bv. na verkiezingen, of bij wijziging van mandaat binnen dezelfde legislatuur) geldt een cumulatiebeperking.

2.2.3 De salaris- of wachtgeldtoelage die een personeelslid ontvangt in geval van **terbeschikkingstelling wegens ontstentenis van betrekking**, mag onbeperkt worden gecumuleerd met het inkomen uit een politiek mandaat: zie punt 2.1.

3 Verloven

3.1 Politiek verlof

Om hun politiek mandaat ten volle te kunnen uitoefenen, kunnen de personeelsleden worden vrijgesteld van hun onderwijsopdracht via een politiek verlof. Ook tijdelijke personeelsleden kunnen een politiek verlof nemen, voor zover dit verlof binnen hun aanstellingsperiode valt.

In bepaalde gevallen wordt het politiek verlof toegekend van ambtswege (d.w.z. automatisch), in andere kan het vrijwillig worden opgenomen door het personeelslid. Alle informatie hierover vindt u in de [Ministeriële omzendbrief PERS/2006/2010](#) "Politiek verlof". Hieronder vatten we de belangrijkste informatie samen.

3.1.1 Politiek verlof van ambtswege

Bepaalde mandatarissen zijn verplicht politiek verlof te nemen: zij krijgen **politiek verlof van ambtswege**. De betrokken mandaten staan opgesomd in [punt 4.1 van de Ministeriële omzendbrief PERS/2006/10](#). Dit verlof kan noch door het personeelslid noch door het schoolbestuur worden geweigerd. Voor de administratieve en geldelijke toestand: zie punt 3.1.3.

Het politiek verlof van ambtswege vangt aan op de datum van de eedaflegging en omvat de volledige opdracht van het personeelslid in het onderwijs. Het verlof eindigt uiterlijk op de laatste dag van de maand die volgt op de maand waarin het mandaat eindigt. Indien het personeelslid een wederaanpassings- of uittredingsvergoeding ontvangt op basis van zijn (afgelopen) politiek mandaat, kan hij/zij die niet cumuleren met een salaris of wachtgeldtoelage in het onderwijs.

---

³ Zie de brochure "[Cumulatie met pensioenen van het ambtenarenstelsel](#)" (p. 10 in de versie van januari 2019).
Surfpad: <https://www.sfpd.fgov.be/nl> > Kenniscentrum > Publicaties > Brochures.

3.1.2 Politiek verlof op verzoek van het personeelslid

Andere mandatarissen zijn niet verplicht politiek verlof te nemen, maar hebben **recht op politiek verlof indien zij daarom verzoeken**. De betrokken mandaten staan opgesomd in [punt 5.1 van de Ministeriële omzendbrief PERS/2006/10](#). Dit verlof kan niet worden geweigerd door het schoolbestuur indien het verlof ingaat op de datum van de eedaflegging of op 1 september, 1 oktober, 1 januari of 1 april. Het verlof kan ook ingaan op een andere datum indien het schoolbestuur ermee instemt.

Het personeelslid dat geen politiek verlof van ambtswege moet nemen, bepaalt zelf of het politiek verlof neemt, en voor welk *volume* (geheel of gedeeltelijk). Het volume kan enkel wijzigen op 1 september. Dit verlof kan door het personeelslid eenzijdig worden stopgezet op 31 augustus indien hij/zij dit vóór 30 juni meldt aan het schoolbestuur; het verlof eindigt uiterlijk op de laatste dag van de maand die volgt op de maand waarin zijn mandaat eindigt.

Indien het personeelslid tijdens het politiek verlof op verzoek nog een ander verlof wil opnemen waarop hij/zij recht kan doen gelden (bevallingsverlof, specifiek stelsel van loopbaanonderbreking, zorgkrediet, ...), dan wordt dit politiek verlof opgeschort.

3.1.3 Geldelijke en administratieve toestand tijdens het politiek verlof

Tijdens het politiek verlof is het personeelslid in de stand non-activiteit.⁴ In die periode bouwt het **geen dienst- of ambtsanciënniteit** op, tenzij het een deeltijds politiek verlof op verzoek opneemt (zie 3.1.2): in dat geval bouwt het personeelslid dienst- en ambtsanciënniteit op op basis van het resterende gedeelte van de onderwijsopdracht.

De periode van politiek verlof levert ook **geen pensioenrechten** op op basis van onderwijsprestaties; bij een deeltijds politiek verlof op verzoek van het personeelslid worden enkel pensioenrechten opgebouwd op basis van het resterende gedeelte van de onderwijsopdracht. Anderzijds genereren vele politieke mandaten zelf recht op een overheidspensioen. Voor meer informatie daarover moet het personeelslid zich wenden tot de personeelsdienst van de stad, gemeente, provincie of parlement.

Tijdens het politiek verlof blijft het personeelslid **wel geldelijke anciënniteit** opbouwen in het onderwijs, zelfs bij een volledig politiek verlof. Dit verlof levert dus geen dienst- of ambtsanciënniteit op, maar wel geldelijke anciënniteit.

Tijdens een politiek verlof op verzoek van het personeelslid mag de betrokkene **geen vervangende winstgevende activiteit** uitoefenen. Dat verbod geldt niet bij een politiek verlof van ambtswege.

3.2 Andere verloven gecombineerd met de uitoefening van een politiek mandaat

Indien het personeelslid geen politiek verlof van ambtswege moet nemen (zie punt 3.1.1) en geen politiek verlof op eigen verzoek wenst te nemen maar wel een andere dienstonderbreking, gelden de volgende mogelijkheden en beperkingen:

- tijdens een verlof voor verminderde prestaties (**VVP of VVP55+**) mag een personeelslid een mandaat als lid van gemeenteraad, provincieraad, districtsraad, raad voor maatschappelijk welzijn of van het bureau van de raad voor maatschappelijk welzijn opnemen (d.w.z. aanvaarten), en mag het ook het mandaat verderzetten dat hij/zij reeds bekleedde vóór (dus uiterlijk op de vooravond van) de VVP of VVP55+;
- bij een afwezigheid voor verminderde prestaties (**AVP**) gelden geen cumulatiebeperkingen; ook de opname van een politiek mandaat is dus toegestaan;

---

⁴ Het Decreet Rechtspositie Personeelsleden Gesubsidieerd Onderwijs kent drie administratieve standen: dienstactiviteit, terbeschikkingstelling en non-activiteit. Onder deze laatste stand vallen o.a. het politiek verlof en de afwezigheid voor verminderde prestaties (AVP): zie [art. 52 en volgende van het Decreet Rechtspositie](#).

- de onderbrekingsuitkeringen bij een **loopbaanonderbreking** kunnen gecumuleerd worden met de inkomsten die voortvloeien uit het uitoefenen van een politiek mandaat, en dit zowel bij een loopbaanonderbreking vanaf 50 of 55 jaar (GLBO50+ of GLBO55+) als bij een specifiek stelsel van loopbaanonderbreking (LBO voor ouderschapsverlof, voor medische bijstand, voor mantelzorg of voor palliatieve zorgen);
- ook bij een **zorgkrediet** kan de onderbrekingsvergoeding gecumuleerd worden met de inkomsten uit een politiek mandaat;
- hoewel de **afstand van wachtgeld** na terbeschikkingstelling wegens ontstentenis van betrekking eigenlijk geen dienstonderbreking is, vermelden we ten slotte nog dat er geen enkele cumulatiebeperking geldt tijdens deze periode van afstand van wachtgeld.